

Sådan implementeres kvalifikationsrammen

ET NATIONALT KOORDINATIONS-UDVALG for de involverede ministerier koordinerer arbejdet med at etablere kvalifikationsrammen og kvalitets-sikre indførelsen af den. Den skal være fuldt implementeret i det danske uddannelsessystem i 2010.

KVALIFIKATIONSRAMMENS HJEM-MESIDE åbner medio 2010. Den bliver sammen med en række andre informationsredskaber et vigtigt omdrejningspunkt for de mange brugere af kvalifikationsrammen.

INDPLACERINGEN af alle offentligt godkendte grader og uddannelsesbeviser skal være gennemført ultimo 2010. Niveauer i den danske og den europæiske kvalifikationsramme påføres uddannelsesbeviser senest 2012.

LÆS MERE. Du kan downloade *Introduktion til den danske kvalifikationsramme for livslang læring* på www.uvm.dk/dkll-intro.

Foderen kan bestilles gratis i sæt a 10 styk på:
distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk.
Tryk: Rosendahls-Schultzgrafisk A/S
Design: Advice A/S Fotos: Lars Skaaning

Udgivet af Undervisningsministeriet, 2009
1. udgave, 2. oplag, august 2010
ISBN 978-87-603-2831-2
ISBN 978-87-603-2832-9 (www)

Der står fire ministerier bag
kvalifikationsrammen:

Den danske kvalifikationsramme for livslang læring

– et redskab til at få overblik
over uddannelser i Danmark

Nyt overblik over danske uddannelser

Den danske kvalifikationsramme for livslang læring giver et samlet overblik over alle offentligt godkendte uddannelser. Som noget helt nyt viser kvalifikationsrammen, hvilket niveau de danske uddannelser ligger på i forhold til hinanden.

Kvalifikationsrammen skal være med til at fremme, at vi løbende uddanner os og bliver mere mobile på arbejdsmarkedet. Nøgleordene er OVERBLIK, SAMMENHÆNG og MOBILITET.

Livslang læring får større og større betydning for væksten og velfærden i samfundet. Der er brug for, at alle uddanner sig gennem hele livet, og at man nemt kan bygge videre på det, man tidligere har lært – også uden for det etablerede uddannelsessystem. Samtidig bliver vi mere mobile: Vi skifter hyppigere job, og det er helt almindeligt at rejse ud og arbejde i en periode.

Som led i det europæiske uddannelsessamarbejde indføres der en europæisk kvalifikationsramme for livslang læring (EQF) i 2010. Den skal bruges som en fælles referenceramme til at sammenligne uddannelser på tværs af landegrænserne. Den nye danske kvalifikationsramme gør det muligt at vise, hvilket niveau

de danske uddannelser svarer til i den europæiske kvalifikationsramme. Det skaber et helt nyt grundlag for gensidig anerkendelse af danske og udenlandske uddannelser.

Kvalifikationsrammen bliver især et værdifuldt redskab for de uddannelsessøgende og alle de mange virksomheder og institutioner, der er i berøring med uddannelsessystemet:

BORGERE, VIRKSOMHEDER OG VEJLEDERE får en overskuelig indgang til informationer om uddannelser i Danmark, og hvilket niveau de befinder sig på – både i et nationalt og europæisk perspektiv.

UDDANNELSESINSTITUTIONER OG MYNDIGHEDER får et redskab, som alle uddannelser kan relatere sig til – både i Danmark og i resten af Europa, så det blandt andet bliver lettere at sammenligne og anerkende uddannelser på tværs af landene.

Kvalifikationsrammens opbygning

Den danske kvalifikationsramme består af otte niveauer, som tilsammen dækker de offentligt godkendte grader og uddannelsesbeviser fra folkeskole-niveau til universitetsuddannelser på højeste niveau.

Der er knyttet en niveaubeskrivelse til hvert niveau, som beskriver de væsentligste træk ved læringsudbyttet ved hjælp af begreberne: viden, færdigheder og kompetencer. De skal ses som en helhed, der tilsammen beskriver læringsudbyttet på det enkelte niveau.

Niveaubeskrivelserne er formuleret, så de kan rumme læringsudbyttet ved meget forskellige grader og uddannelsesbeviser – fra teoretiske til praktisk funderede.

VIDEN omfatter både viden om et emne og forståelse, det vil sige om man kan sætte sin viden i sammenhæng og forklare den for andre. Viden kan være både praktisk og teoretisk.

FÆRDIGHEDER er det, som man kan gøre eller udføre. De kan både være praktiske, kognitive, kreative og kommunikative færdigheder.

KOMPETENCER er evnen til at anvende viden og færdigheder i en given kontekst. Her er ansvar og selvstændighed centrale begreber.

Der findes allerede en kvalifikationsramme for de videregående uddannelser, som bygger på de samme begreber. Tre af rammens fire niveaubeskrivelser er bygget ind i kvalifikationsrammen for livslang læring som niveau 6-8.

“

Kvalifikationer og læringsudbytte

I kvalifikationsrammen bruges betegnelsen kvalifikationer, ikke uddannelser. En kvalifikation er en offentligt godkendt grad eller uddannelsesbevis, der dokumenterer et læringsudbytte, som man har opnået.

Man kan opnå en kvalifikation på andre måder end gennem uddannelse, hvis det man har lært i fx arbejdslivet eller foreningslivet anerkendes gennem en realkompetencevurdering.”

Kvalifikationsrammen forholder sig altså til kvalifikationers LÆRINGSUDBYTTE – det vil sige, hvad en person med en given kvalifikation forventes at vide og kunne.

Fordelen ved at tale om uddannelser på den måde er, at det bliver lettere at sammenligne uddannelser og skabe sammenhæng mellem uddannelser samt at anerkende læring, der har fundet sted andre steder end i uddannelsessystemet.

Kvalifikationsrammens otte niveauer

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER	
1	• Skal have grundlæggende viden inden for almene fag. • Skal have grundlæggende forståelse af naturgivne, kulturelle, sociale og politiske forhold.	• Skal besidde grundlæggende sproglige, numeriske, praktiske og kreative færdigheder. • Skal kunne anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder. • Skal kunne evaluere eget arbejde. • Skal kunne præsentere resultaterne af eget arbejde.	• Skal kunne tage personligt stilling og handle i simple og overskuelige situationer. • Skal kunne arbejde selvstændigt med på forhånd definerede problemstillinger. • Skal have lyst til at lære og kunne indgå i delvist åbne læringssituationer under supervision.	
2	• Skal have grundlæggende viden inden for almene fag eller på udvalgte områder inden for et erhvervs- eller fagområde. • Skal have forståelse for arbejdsmarkedets grundlæggende vilkår og mekanismer.	• Skal kunne anvende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter. • Skal kunne korrigere for fejl eller afvigelser fra en plan eller standard. • Skal kunne præsentere og diskutere resultaterne af eget arbejde.	• Skal kunne tage personligt stilling og handle i simple og overskuelige situationer. • Skal kunne tage et vist ansvar for udviklingen af arbejdsformer og indgå i ukomplicerede gruppeprocesser. • Skal kunne indgå i delvist åbne læringssituationer og søge vejledning og supervision.	
3	• Skal have viden om basale metoder og normer inden for et erhvervs- eller fagområde. • Skal have forståelse af egne indflydelsesmuligheder på arbejdsmarkedet og i samfundet.	• Skal kunne udføre praktiske arbejdsopgaver inden for faget/erhvervet. • Skal kunne løse faglige problemer. • Skal kunne søge og vurdere information med relevans for en praktisk arbejdsopgave indenfor et fag eller et erhverv. • Skal kunne anvende faglig terminologi i kommunikationen med kolleger, medstuderende og brugere.	• Skal kunne tage ansvar for afgrænsede arbejdsprocesser. • Skal kunne indgå i tværfagligt samarbejde inden for et erhvervs eller et fags praksis. • Skal kunne indgå aktivt i læringssituationer inden for et erhvervs- eller fagområde.	
4	• Skal have viden om begreber, principper og processer inden for et erhvervs- eller fagområdes praksis eller i almene fag. • Skal have forståelse af sammenhænge mellem faglige problemer og samfundsmæssige/internationale forhold.	• Skal kunne vælge og anvende relevante redskaber, metoder, teknikker og materialer inden for et erhvervs- eller fagområde. • Skal kunne identificere et praktisk og/eller teoretisk problem. • Skal kunne vurdere kvaliteten af eget og andres arbejde i forhold til en given standard. • Skal kunne anvende erhvervs- og fagområdets terminologi i kommunikationen med samarbejdspartnere og brugere.	• Skal kunne tage ansvar for arbejdsprocesser i normalt forudsigelige arbejds- eller studiesituationer. • Skal kunne planlægge og tage ansvar for egne og fælles arbejdsprocesser og resultater. • Skal kunne opsøge videreuddannelse og faglig udvikling i strukturerede læringsmiljøer.	

	VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER	
5	• Skal have viden om praksis og anvendelse af metode og teori inden for et erhvervs- eller fagområde. • Skal have forståelse af praksis og/eller de vigtigste anvendte teorier og metoder og kunne forstå erhvervets anvendelse af disse.	• Skal kunne anvende og kombinere et alsidigt sæt færdigheder, der knytter sig til fagområdets praksis og arbejdsprocesser. • Skal kunne vurdere praksisnære problemstillinger og justere arbejds gange og arbejdsprocesser. • Skal kunne formidle praksisnære problemstillinger og løsningsmuligheder til samarbejdspartnere og brugere.	• Skal kunne indgå i udviklingsorienterede og/eller tværfaglige arbejdsprocesser. • Skal kunne varetage afgrænsede ledelses- og planlægningsfunktioner i relation til erhvervs- og fagområdets praksis. • Skal kunne identificere og udvikle egne muligheder for fortsat videreuddannelse i forskellige læringsmiljøer.	
6	• Skal have viden om teori, metode og praksis inden for en profession eller et eller flere fagområder. • Skal kunne forstå og reflektere over teorier, metode og praksis.	• Skal kunne anvende et eller flere fagområders metoder og redskaber samt kunne anvende færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne eller professionen. • Skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller. • Skal kunne formidle faglige problemstillinger og løsningsmodeller til fagfæller og ikke-specialister eller samarbejdspartnere og brugere.	• Skal kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejds-sammenhænge. • Skal selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang. • Skal kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.	
7	• Skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde. • Skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger.	• Skal mestre fagområdets/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne. • Skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller. • Skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister.	• Skal kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse og uforudsigelige, og som forudsætter nye løsningsmodeller. • Skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar. • Skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.	
8	• Skal have viden på højeste internationale niveau inden for forskningsområdet. • Skal have ydet et væsentligt bidrag til udvikling af ny viden og forståelse inden for forskningsområdet på baggrund af videnskabelige undersøgelser.	• Skal mestre de videnskabelige metoder og redskaber samt mestre øvrige færdigheder, der knytter sig til forsknings- og udviklingsopgaver inden for området. • Skal kunne analysere, evaluere og udvikle nye ideer, herunder designe og udvikle nye teknikker og færdigheder inden for fagområdet. • Skal kunne tage del i fagområdets internationale diskussioner og formidle videnskabelige resultater og fremskridt til et bredt publikum.	• Skal kunne tilrettelægge og gennemføre forsknings- og udviklingsopgaver i komplekse og uforudsigelige sammenhænge. • Skal på egen hånd kunne igangsætte og indgå i nationalt og internationalt samarbejde om forskning og udvikling med videnskabelig integritet. • Skal selvstændigt kunne igangsætte forsknings- og udviklingsprojekter og herigennem frembringe ny viden og nye færdigheder, som udvikler forskningsområdet.	

Grader og uddannelsesbeviser skal placeres i kvalifikationsrammen

Kvalifikationsrammen opererer med tre typer kvalifikationer, som dækker alle offentligt godkendte uddannelser og voksenuddannelser i Danmark:

- *Grader*, som opnås i de videregående uddannelser, for eksempel professionsbachelor- og kandidatgraderne.
- *Uddannelsesbeviser*, som opnås i grundskolen, de gymnasiale uddannelser og de erhvervsrettede ungdomsuddannelser mv.
- *Beviser for supplerende kvalifikationer*, som opnås i voksenuddannelserne, eksempelvis AMU og hf-enkeltfag.

Fra 2010 skal de alle placeres på et af kvalifikationsrammens otte niveauer.

Det er afgørende for hele det danske uddannelsessystem, at der er tillid til, at de danske grader og uddannelsesbeviser er indplaceret på de rigtige niveauer. Det er også vigtigt, når de skal anerkendes i andre lande. Derfor bliver der etableret procedurer for, hvordan man vurderer og indplacerer en grad eller et uddannelsesbevis – også når nye uddannelser udvikles og godkendes. Procedurene bliver tilpasset de enkelte uddannelsesområder.

Anerkendelse af uddannelser i EU

Den europæiske kvalifikationsramme skal fungere som et oversættelsesredskab mellem de enkelte landes kvalifikationsrammer og -systemer og gøre det muligt at sammenligne kvalifikationer på tværs af landegrænser.

Det er ikke kun Danmark, der udarbejder en national kvalifikationsramme for livslang læring i disse år. Det er en international udvikling, og mange andre EU-lande er i færd med at udarbejde deres egne nationale kvalifikationsrammer.

De nationale kvalifikationsrammer skal være klar senest i 2010, og landene skal samtidig sørge for at knytte dem til den europæiske kvalifikationsramme for livslang læring – European Qualifications Framework (EQF). To år senere, i 2012, skal nye uddannelsesbeviser og EUROPASS-dokumenter også henviser til det relevante niveau i EQF'en.

På den måde kommer den europæiske kvalifikationsramme til at fungere som et slags oversættelsesredskab mellem de enkelte EU-landes kvalifikationsrammer og -systemer. Det er en fordel,

for så bliver det lettere at få anerkendt en grad eller et uddannelsesbevis fra et EU-land i et andet EU-land. Dermed bliver det også lettere at bruge sin uddannelse på tværs af landegrænserne.

Som led i det europæiske EQF-samarbejde er Styrelsen for International Uddannelse det danske kontaktpunkt. Kontaktpunktet skal sikre, at interesserede i ind- og udland har adgang til information om den danske og europæiske kvalifikationsramme for livslang læring.

Kvalifikationsrammen for videregående uddannelse

Inden for de videregående uddannelser har der eksisteret en fælles europæisk kvalifikationsramme siden 2005. Den kaldes Bologna-kvalifikationsrammen og har en dansk parallel i kvalifikationsrammen for videregående uddannelse.

